

■■■ รู้เท่าทัน
การเงินนอกระบบ

สศค.
FISCAL POLICY OFFICE
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

สศค.
/// FISCAL POLICY OFFICE
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
กระทรวงการคลัง

คำนำ

คู่มือวิทยากรเล่มนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นวิทยากรนำความรู้เกี่ยวกับการเงินนอกระบบไปใช้ในการบรรยาย เผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน โดยมีเนื้อหาสรุปเป็นหมวดหมู่ ตั้งแต่รูปแบบของธุรกิจการเงินนอกระบบ ลักษณะความผิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความเสียหายและผลกระทบจากธุรกิจการเงินนอกระบบ วิธีป้องกันจากการถูกหลอกลวง รวมถึงวิธีการร้องเรียน แจ้งเบาะแส หรือสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือวิทยากรเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่วิทยากรทุกท่านในการนำไปใช้ในการบรรยายให้แก่ประชาชนเป็นอย่างดี

สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กระทรวงการคลัง

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑	การเงินนอกระบบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๔
-	การเงินนอกระบบคืออะไร	๕
-	แชร์ลูกโซ่	๖
-	ธุรกิจขายตรงแบบแฝงแบบแชร์ลูกโซ่	๘
-	การชักชวนให้ร่วมลงทุนเก็งกำไรในธุรกิจต่าง ๆ	๑๗
-	การเล่นแชร์	๒๐
บทที่ ๒	ความเสียหายและผลกระทบจากการเงินนอกระบบ	๒๓
บทที่ ๓	วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกหลอกหลวง	๒๕
บทที่ ๔	ร้องเรียน แจ้งเบาะแส หรือสอบถามข้อมูล และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒๗
บทที่ ๕	ถาม - ตอบ	๒๙

บทที่ ๑

การเงินนอกระบบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การเงินนอกระบบที่เป็นความผิดตามกฎหมาย
ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

การเงินนอกระบบคืออะไร

การเงินนอกระบบ หมายถึง การทำธุรกรรมทางการเงินที่ไม่อยู่ภายใต้ระบบการควบคุม กำกับดูแลของทางราชการไม่ว่าจะเป็นระบบสถาบันการเงิน ระบบกฎหมาย หรือไม่ได้รับการยอมรับให้เข้ามาอยู่ในระบบอย่างเป็นทางการ เช่น แคร่ลูกโซ่ ขายตรงแอบแฝงแบบแคร่ลูกโซ่ การเล่นเกมแชร์ เป็นต้น

ปัจจุบันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงินนอกระบบ ได้แก่ พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ และพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน (สพช.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โดยมีหน้าที่ในการเสนอแนะและออกแบบนโยบายแผนและมาตรการในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน เสนอแนะนโยบายและดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการเงินนอกระบบ รวมทั้งรับข้อร้องเรียนจากประชาชนและนิติบุคคลที่ได้รับความเสียหายหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือถูกหลอกลวงเกี่ยวกับความผิดอันเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจการเงิน ตรวจสอบ ติดตาม และดำเนินการเกี่ยวกับผู้มีพฤติการณ์สงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน และความผิดอันเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจการเงิน รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอันเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจการเงิน

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่โทรศัพท์

๐ ๒๑๖๙ ๗๑๒๗ - ๓๖ โทรสาร ๐ ๒๑๖๙ ๗๑๓๘ หรือศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ ๑๓๕๙

รูปแบบของการเงินนอกระบบ มีดังนี้

๑. แชนร์ลูกโซ่
๒. ธุรกิจขายตรงแบบแฝงแบบแชนร์ลูกโซ่
๓. การชักชวนให้ร่วมลงทุนเก็งกำไรในธุรกิจต่าง ๆ
๔. การเล่นแชนร์

๑. แชนร์ลูกโซ่

แชนร์ลูกโซ่คืออะไร

“แชนร์ลูกโซ่” หมายถึง รูปแบบการดำเนินธุรกิจที่มุ่งประสงค์ เพื่อหารายได้จากการระดมทุนเป็นหลัก โดยมีการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินในระยะเวลาอันสั้น โดยผู้ประกอบการมักอ้างถึงการนำเงินไปลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีรายได้สูงเพียงพอที่จะปันรายได้แจกจ่ายผู้ร่วมธุรกิจได้อย่างทั่วถึง มีการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ร่วมลงทุนในระยะแรก ๆ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและกระตุ้นให้เกิดการชักจูงให้เข้าร่วมลงทุน แต่แท้ที่จริงแล้ว ไม่ได้มีการประกอบธุรกิจใด ๆ ที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามที่กล่าวอ้างกับผู้ร่วมลงทุน แต่จะใช้วิธีการนำเงินลงทุนของสมาชิกใหม่หมุนเวียนมาจ่ายให้สมาชิกเก่า และเมื่อไม่สามารถหาสมาชิกใหม่มาลงทุนเพิ่มได้ ก็จะไม่มีการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนตามที่สัญญาไว้และในที่สุดก็ต้องปิดกิจการหนีไป การกระทำได้กล่าวถือเป็น การจัดคิวเงิน กล่าวคือ เป็นเพียงวิถีโยกย้ายเงิน ไม่ได้มีการนำไปลงทุนตามที่กล่าวอ้างแต่ประการใด ดังนั้น ผลประโยชน์ตอบแทนที่นำมาจ่ายให้แก่ประชาชน ก็คือ เงินที่ประชาชนนำมาลงทุนนั่นเอง ซึ่งเราเรียกการกระทำได้กล่าวว่าเป็น “แชนร์ลูกโซ่”

ตัวอย่าง สินค้าและธุรกิจที่นิยมใช้ในการชักชวนเข้าร่วมลงทุน เช่น น้ำมัน นำเงินไปปล่อยกู้ต่อ ลงทุนในธุรกิจประเภทต่าง ๆ บัตรเติมเงินโทรศัพท์มือถือ หรือ สัตว์เศรษฐกิจ เช่น นากหญ้า หรือสินค้าเกษตร เช่น ไม้กฤษณา เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗

มาตรา ๔ เป็นการหลอกลวงประชาชนโดยให้ชักชวนให้ลงทุน โดยนำเงิน หรือทรัพย์สิน และให้ไปชักชวนคนให้นำเงินมาลงทุนต่อไปเรื่อย ๆ ต่อกันไป ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งอ้างว่าจะได้ผลตอบแทนสูง โดยผู้หลอกลวงมิได้นำเงินที่ได้มา ไปประกอบธุรกิจที่ถูกกฎหมายเพียงแต่นำเงินที่ได้มาจากผู้ลงทุนรายใหม่ไป หมุนเวียนจ่ายให้แก่ผู้ลงทุนรายเก่า

มาตรา ๕ เป็นความผิดเกี่ยวกับการโฆษณาชักชวนให้ประชาชนนำเงิน มาลงทุนฯ ตามลักษณะของมาตรา ๔

มาตรา ๑๒ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท และปรับ อีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

ประมวลกฎหมายอาญา

(ความผิดฐานฉ้อโกง)

มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวง ดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้น กระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

